

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

La cestiunea episcopilor.

Sibiin, 14 Octobrie 1900.

Un simțământ de adencă indignare trebuie să cuprindă pe tot românul de bine, când vede din articolul reprodus în „Telegraful Român” după ziarul clerical magiar „Alkotmány”, cu câtă ură se năpăstuesc catolicii asupra bisericii ortodoxe române, nu numai din Ungaria și Transilvania, dar și din regatul român, din incidentul concludului congresului nostru național bisericesc din Octobrie a. c. pentru înființarea a trei episcopii noi pe teritoriul metropoliei noastre. Indignarea devine cu atât mai mare, cu cât, afirmative, scriitorul celui pământesc eșit din un suflet negru, ar fi un cleric român unit, cu numele Radu Cupariu. Cu o nerușinare caracteristică unui scriitor plătit susține acest fanatic, că concludul adus în congresul nostru ar fi îndreptat în contra Romei, adică în contra bisericii papiste și în deosebi în contra celei unite.

Vorbesce de biserica noastră cu dispreț și ură nemărginită, afirmând că este în distrugere și totală decădintă; ear’ pe poporul român ortodox îl presintă ca cel mai ireligios, demoralizat; toate acestea pentru-ca unu suflare să atragă atențiunea guvernului desmăntându-l, ca să nu încuviințeze crearea de episcopii noi pentru Românii ortodocși, fiind acesta un pericol pentru Ungaria, ci mai vartos să întărească episcopii unite dela Gherla și Lugos prin dotațiuni mai mari dela stat ș. a. ș. a.

Acest metod de a perhoresca tot ce pôte înălța prestigiul bisericii române greco-orientale și tot ce ar putea fi ei de folos, îl aflăm trăgându-se ca un fir roșu în întreaga istoria bisericii noastre dela introducerea uniției între Români; el ptingea la nimicirea ei cu scop de a propaga mai cu înlesnire trecerea Românilor la biserica apusă.

După ce cu puterea s’a introdus unirea, Românii uniți au ajuns de unelți

în mâinile papistașilor pentru a se strica nu numai pe sine, dară a împedeca progresul la Românii ortodocși. N’a ajuns că Românii au fost divisați în două tabere religioase, dar’ Românii ortodocși au fost lipsiți de arhierul lor pe timp de preste optzeci de ani; și pentru ce? pentru-ca uniția neîmpedecată să se lătească între Români. După ce biserica română greco-orientală, după multă stăruință și-a căpătat episcopul său, tot în interesul uniției au legat aceluia mâinile prin instrucțiuni mai întâiu secrete, apoi sub episcopul Vasile Moga prin instrucțiune dată pe față, care nici mai mult, nici mai puțin cerea dela episcop, de cât, ca nici într’un chip să nu împedecă lățirea uniției.

Când episcopul Andrei Șaguna în anii 1850 începu lucrarea pentru restaurarea vechii metropolii ortodoxe române din Transilvania, care fu suprimată de odată cu actul unirii, pe papistași cu uniții la olaltă îi apucă frigurile, întocmai ca astăzi, când se tractează de înființarea a trei episcopii noi pe teritoriul metropoliei noastre. Începând cu ministrul austriac de culte ultramontan de atunci, dimpreună cu episcopatul catolic din Ungaria și uniții la olaltă vedeau în restaurarea metropoliei ortodoxe române întărirea bisericii ortodoxe române și ridicarea prestigiului ei; de aceea în conțelegere cu ministrul austriac ținură în a. 1850 o conferință a episcopostului catolic, la care participară și dignitari bisericesci români uniți, pentru a paralisa lucrările episcopului Șaguna. În acea conferință s’a afirmat — fără a afla desmăntirea din partea Românilor uniți, că 300 preoți români uniți au fost în anii revoluției omoriți de Românii schismatici, bisericele și școlele uniților au fost devastate și averile lor prădate de acei schismatici; de aceea aflându-se în pericol unirea, e de lipsă a se mai înființa două episcopii unite, în Gherla și în Lugos, și a se înființa metropolie pentru Românii uniți. Acesta cerându-se a și fost după trei luni încu-

viințată dela locurile mai înalte dinpreună cu cele două episcopii noi unite.

Cu privire la „minciunile piramidale”, cum numesce Georgiu Barițiu în istoria sa calumniile îndreptate din conferința episcopatului catolic asupra bisericii ortodoxe române, tot acel istoric se exprimă: „rătatea și perfidia ômenilor nu cunôsce margini și nu scie de nici o rușine”.

Când episcopul Șaguna cerea a se resolvî metropolia și pentru Românii gr. or., atunci i-se oferea a fi pus metropolit unit, cu prețul de a trece la unire; ear’ ministrul Leo Thun, înfruntat de Șaguna, în mânia lui a numit biserica noastră „Verrottetes Schisma”, pentru care guvernatorul Ardealului prințul Schwarzenberg i-a dat o lecție bună.

Un ziar ultramontan scria în anul 1860, când Șaguna a făcut de nou pași pentru restaurarea metropoliei Românilor ortodocși, următoarele: „Biserica gr. or. este atât de ruginită, așa de stricată, așa de profanată și atât de tare legată cu Rusia, încât a o declara liberă ar însemna a face într’însa anarhie și a introduce despotismul... de aceea nu trebuie nimic a clătina la aceea ce există”.

De astfel de insulte și suspiciuni în jurnale au fost însoțite lucrările episcopului Șaguna dela început până la fine, adică până ce pe lângă toate împotrivirile contrariilor bisericii noastre, totuși se înființă în anul 1864 metropolia cu trei episcopii, fiind rezervat viitorului încă de atunci înființarea altor trei episcopii, din cauză că cele trei existente sunt prea puține pentru un număr de credincioși preste un milion și jumătate.

Ce altă proveniență și alt în demn, ce alt scop pot avea pornirile pătimase și insultele din o parte a jurnalistilor magiari și mai ales în „Alkotmány” la adresa bisericii noastre, de cât aceleași de mai nainte, ce au isvorit din fanaticism religios și din „rătatea și perfidia ômenilor”, de care zice

Barițiu, „că nu cunôsce margini și nu scie de nici o rușine”.

Înființarea de mai multe episcopii pe teritoriul metropoliei ortodoxe nu pôte altcum, decât să promoveze mișnirea bisericii din punct de vedere religios-moral.

Nu admitem, că poporul nostru de religiunea greco-orientală ar fi cel mai de jos în privința creșterii sale religioase-morale. Nu admitem nici aceea, că partea unită a poporului român în decursul celor două sute de ani dela unire ar fi câștigat ceva prin unire și ar sta batăr cu a zecea parte dintr’un procent mai bine decât partea greco-orientală în privința religioasă-morală; în privința aceasta cea mai bună iconă dau datele statistice criminale și feliul crimelor. La ambe părțile vom afla, că starea miseră materială și lupta grea pentru esistență împinge pe Românii la pași greșiți, și numai simțul religios îl face răbduri de multe-ori până la slăbiciune și-l reține dela fapte rele. Cu toate acestea nimenea nu va putea nega, că poporul român preste tot are lipsă de creștere nu numai religioasă și morală, dară și economică și politică, tocmai și în interesul bineprinceput al statului. Dacă acesta este recunoscut și dacă și aceea este recunoscut, că prin mai mulți episcopii mai bine se promovează binele bisericii și binele credincioșilor ei, pentru-ce se tulbură spiritele celor dela „Alkotmány” cualificând înființarea de episcopii noi române greco-orientale, ca ceva îndreptat contra Romei, adică în contra bisericii romano-catolice? Dacă a fost bine și de folos a înființa episcopii greco-catolice pentru câte un număr de suflete până la 50 mii, precum a fost cu episcopia Lugosului, apoi pentru ce să nu fie bine și de folos a se înființa episcopii pentru câte 200—300 mii greco-orientali?

Precum se vede din cele arătate mai sus, romano-catolicii din patrie și cu ei chiar și uniții români au împedecat ori-ce progres în biserica greco-orientală și au căutat să-i strice, cât

FOIȘORĂ

Asociațiunea la Băile-Herculane.

(Urmare.)

După o mică întorsătură, pe la ôrele 3 p. m. intrăm în „Canalul porților de fer”. Înălțurarea cataractelor Dunării, numite „Pôrta de fer”, și deschiderea navigațiunii libere pe acest teritoriu al fluviului a fost o sârbătoare internațională de însemnătate istorică. Acest act s’a sâvârșit cu o pompă rară în luna Septembrie 1896. Domnitorii celor 3 regate limitrofe, *Majestatea Sa* monarhul Austro-Ungariei, regele Carol al României și *Alecsandru* regele Sârbiei, în prezența celor trei case civile și militare și a corpului diplomatic și parlamentar, au asistat la deschiderea solemnă a canalului, predându-l destinațiunii sale. Canalul e de 80 metri lățime, 25 m. adunzime și 5 kilometri lungime. E făcut pe spesele statului ungar. Durabilitatea lui e problematică.

Mergând mai la vale, pe malul drept dăm de cătunul sârbesc *Sip*, ear’ pe cel stâng de frumoasă gară „*Verciorova*”, prima stațiune ferată a României. Dar’ eată un tren de

persône cu frați de-ai nostri din libera Românie sbôră cu repeziune-ai îndatinată, spre Turnu-Severin. Ne salutăm reciproc cu „Urra” puternice și fâlfăituri de batiste. Tot pe malul stâng vedem satul românesc „*Gura-Văii*”, în apropierea căruia aflăm munți înalți de năsip. Pe malul drept dăm de satul sârbesc *Degerata*, ear’ în mijlocul Dunării aflăm iazuri de pescărie și două insule, una a Gurii-Văii și alta a Degeratei. Ne apropiem acum de frumoasă comună sârbescă *Cladova*, cu biserici pompoase, dar’ și cu nesce puternice închisori, clădite pe malul drept al Dunării, în cari fuseseră închiși radicalii pentru „păcatul” comis — zice se — prin participarea lor intelectuală la atentatul îndreptat contra vieții exregelui *Milan*. Dar’ eătă-ne sosiți la *Turnu-Severin*!

In Turnu-Severin.

Pentru primirea atâtor „pionieri ai culturii” — de astădată răspândeam cultură socială — s’a constituit în Turnu-Severin un comitet de „organizare”, care a lansat către cetățenii orașului următorul apel:

Cetățeni! Astăzi Marți, 29 August, c. ora 4 jum. p. m., sosesc în orașul nostru „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” de peste munți, compusă din peste 300 membri.

„Suntem datori să facem o primire frătească acestor distinși vizitatori, cari adunați din diferite puncte ale regatului ungar vin să ne viziteze.

„Primăria și Comitetul de organizare speră, că toți cetățenii Severineni vor grăbi a veni la debarcader, la ora sus indicată, pentru a strînge mâna și a ura bună-venire acestor bravi și harnici fruntași ai culturii poporului român din Transilvania și Banat.”

Și apelul acesta avu un efect admirabil. Nici că se putea altcum. Când se pune fratele *Tiberiu Acseste* să-și îmbrățișeze pe frații și neamurile sale de „peste munți”, totă lumea îl ascultă. El e de-al nostru.

Eătă-ne în fața Severinului. Frumos aspect, să privești de pe Dunăre falnicul oraș, pe unde:

„... mărețul împărat
... trecând năvalnic
A ’ntemeiat
Cu spada ’n mână
Pe veci o Dacie română”.

Sosind cu vaporul la debarcader, pe cheiul Dunării o mulțime imensă de cetățeni de ambe secese ne aștepta cu frătească dragoste și cu inimile palpitânde de bucurie. Un „Urra” puternic resuna din piepturile

miilor de cetățeni. Musica militară dela reg. de inf. „*Mehedinți*” Nr. 17 intonăză marșul *Deșteptă-te Române*. Noi ne descoperim capetele. Prin vîzduh resună aclamațiile noastre de: „*Trăiască dulcea Românie*!” „*Trăiască frații nostri*!”

Urméază un sârbătoresc moment de tăcere. Ni-se face primirea oficiasă. Prefectul județului Mehedinți, dl *Stefan Fara*, o figură blândă și împunătoare, ’și ține discursul de primire. E asistat de primarul orașului, de deputatul C. *Constantinescu*, rev. scol. *Spineanu*, colonel *Dragoescu*, adv. Tib. *Acseste*, inginerul *Budoian*, directorul *Costescu*, prof. *Paulian*, șeful poliției *Nicu Bardaca* și alții. Ne țineam mândri, că ne primesce un prefect din România liberă. L’am aclamat cu însuflețire la gradul superlativ. De pe cheiul *Urra-le*, din vapor *Vivat*-e se contopeau într’un echou tainic, ce ne inspira durere și mândrie, putere și speranță. Ne electrizase magic spiritul divului *Traian*. Era cu noi!

Pășesc acum spre deputațiune venerabilul protopresbiter gr.-or. *Mihail Popovici* din Orșova, asistat de d-nii *Ios. Vulcan*, P. *Cosma*, G. P. de *Băsesci*, Dr. C. *Diaconovici*, etc., și într’o vorbire căldurosă mulțămesc în numele excursionistilor pentru primirea grandioasă, de care suntem împărtășiți. Socie-

numai au putut. Au nu episcopul din Blăşu a fost acela, care când în anul 1850 a înfiinţat Şaguna tipografia diecesană în Sibiu şi a început să tipărească cărţi bisericeşti, a protestat la regim, susţinând că dreptul a tipări cărţi şi pentru bisericile greco-orientale este un privilegiu al tipografiei dela Blăşu? Oare cum se potriveşte toate acestea cu îndrăzneţele afirmaţiuni ale D-lui canonic Bunea din Blăşu susţinute într-un număr festiv al ziarului „Unirea” din Blăşu din incidentul jubileului de 200 ani al unirii, că progresul ce s'a realizat în sinul bisericii gr.-or. tot-tot până şi şcolile române gr. or. din Braşov şi Brad, ar fi a se mulţumi „unirii”!

Numai întrista se poate fie-care Român bine simţitoriu, fie ortodox, ori unit, când vede că cu vreme şi fără de vreme suntem provocaţi şi insultaţi de duşmanii neamului nostru; şi mai dureros trebuie să ne atingă de cumva acelea provin din partea şi cu concursul fraţilor noştri uniţi; pentru-că toate acele porniri duşmănoase sunt spre slăbirea şi stricăciunea corpului nostru naţional.

Dacă biserica greco-orientală română din patrie în trecutul ei a avut să sufere insulte şi a trecut prin grele crize şi totuşi a triumfat, consolidându-se prin înfiinţarea metropoliei şi realizând frumoase progrese în timpul din urmă, bărfele şi denunţările banale, ce se fac şi astăzi în contra ei, nu trebuie să ne sperie, ci încrezuţi în dreptatea cauzei şi în scopul sfânt şi salutar ce se urmăreşte prin înfiinţarea a trei episcopii nouă pe teritoriul metropoliei noastre, să stăruim fără preget la realizarea acolora, adresându-ne cu încredere la înaltul regim al ţerei şi mai ales către Majestatea Sa, Preaînălţatul nostru Împărat şi Rege, din a cărui bunătate şi înaltă graţie s'a înfiinţat metropolia noastră şi prin ea s'a realizat un progres multămitoriu în sinul bisericii gr.-or. române. †.

Căsătoria moştenitorului. În şedinţa de alaltăieri a ajuns la desbatere în plenul dietei ungare proiectul de lege despre înfiinţarea căsătoriei moştenitorului şi a renunţării făcute cu acea ocaziune referitor la drepturile de succesiune ale fiitorilor copii din această căsătorie.

Referent al comisiunii judiciare a fost deputatul Engelmayer, după referada căruia s'a ridicat îndată deputatul Fr. Kossuth şi declarând în numele partidului său, că nu primesce proiectul, într-o argumente a zis că Habsburgii prin sancţiunea pragmatică şi-au câştigat drepturi nouă, ear' acum prin recunoaşterea căsătoriei morganatice voiesc să mai câştige alte drepturi nouă. Dreptul pu-

blic al Ungariei nu cunoşte căsătoria morganatică, ci numai soţie legitimă. Regii Ungariei încă n'au recunoscut „egalitatea de rang” drept recerînţă la căsătorie, ci numai legitimitate. Moştenitorul a putut să renunţe la drepturile sale, nu însă la ale copiilor din această căsătorie şi la ale soţiei, atunci încă numai miră. Referitor la legea (statutul) casei domnitoare zice, că aceea tractează nu de succesiunea la tron a arhiducilor, ci de dreptul de eriditate a erizilor de arhiduci.

În numele partidului popular a vorbit contele I. Zichy, propunând, ca şi referada comisiunii judiciare să se susceapă în proiect.

Holló pretinde înarticularia legilor de casă.

Mezössy (ambii Kossuthisti) contra proiectului.

Rátkay voiesc să vorbiască, dar' e împedecă de sgomot teribil. În toiu sgomotului şedinţa se încheie la ora 1 p. m. rămânând ca Rátkay să vorbiască mâne-zi.

Conferări de politică esternă.

Ziariului italian „Il Secolo” i-se raportază din Viena, că regele Victor Emanuel III a chîmămat la Roma pe ambasadorul său din Viena conte Nigra, avînd să-i cêră opinia în cestiuni de politică esternă.

În legătură cu acesta se manţine în cercurile diplomatice ştirea, că ministrul de esterne austro-ungar contele Goluchowski va avî în curînd întălnire cu ministrul de esterne italian, contele Visconti-Venosta. În vederea acestei întălniri ambasadorul Nigra va rămăne în Roma până la Anul-Nou.

Din România

Procesul asasinilor lui Mihăileanu.

Zilele acestea s'a făcut tragerea la sorţi a celor 42 juraţi, dintr-o cari în ziua procesului se va alege cei 12, chîmămaţi a judeca asupra culpabilităţii criminalilor. În legătură cu acesta „Apărarea Naţională” spune, că la tribunalul de Ilfov secţia I. s'a făcut deja şi alegerea judecătorilor asosori de şedinţă, fiind aleşi d-nii Mihail Cristea şi George Vlasto.

Revolte de ţerani. Punerea în lucrare a legii despre noul impozit pe ţică a dat ansă la regretabile turburări în câteva judeţe. Cea mai gravă şi mai tragică în urmări a fost revolta ţeranilor din comuna Buda, în judeţul Rîmnicea-Sărat, unde a trebuit să întrevină miliţia, să deie salve de glonţe în mulţime, ca să împedecă desastre încă şi mai grave. Vineri adevă, agenţii guvernului (finanţii) au eşit în comune să măsore borhota de prune pentru a stabili taxele, ţeranii din Buda au luat poziţie ostilă, aşa că a trebuit să se recuire asistenţă de gendarmi. Acestia fiind alungaţi, s'a cerut un detaşament de miliţie, care asemenea a fost atacat de ţerani cu pari şi cu bolovani; căpitanul lovit

în frunte, a căzut jos ameţit. Soldaţii au dat foc: 3 morţi şi 7 răniţi a fost urmarea salviei.

Până la sosirea miliţiei însă mulţimea dase năvală asupra casei comunale, în care se baricadase prefectul şi subprefectul. Subprefectul Dumitru, spre a se refugia, a sărit afară pe o ferestă din dos, dar' observat de mulţime a fost luat la gônă. În fugă, fiind bolnav de inimă, a căzut deodată jos, mort. Altă versiune însă spune, că a căzut lovit de un prigonitor care-l ajunsese.

Aceeaşi terbere şi dispoziţie de revoltă se observă de câteva zile la ţeranii din Dumitresci, Dănuşeci, Chiojdeni, Dedulesci din aceeaşi plasă, apoi la cei din judeţul Prahova, Buzeu, Olt, unde pentru prevenirea turburărilor a trebuit să fie consignată gendarmerie.

Ancheta a constatat, că ţeranii au fost instigaţi să se opună cu forţa la înactivarea legii. „Drapelul” citază din „Renaşterea”, organul partidului naţional-liberal din R.-Sărat dovadă, că instigarea provine de la liberali, ear' „Epoca” dto 17 Oct. v. scrie la ultime informaţiuni următoarele:

„În Rîmnicea-Sărat nu mai e nici o în-doială, că tristeţele neorîndueli au fost provocate de agitaţiile smintite ale liberarilor locali.

Ziarul „Renaşterea”, al advocaţilor liberali Vespasian I. Pella şi Tătăranu, a anunţat revolta încă o săptămână înainte!”

Ori de unde ar fi provenit însă instigarea, e regretabil şi dureros, că tocmai acum, când ţera are să ţină piept cu marile neajunsuri financiare şi cu conflictul bulgar, se întemplă revolte.

Impămîntenirea Evreilor. O telegramă din Bucureşti, publicată în „Budapesti Hirlap” dto 31 Octobrie spune, că guvernul a adresat prefectilor un circulariu prin care provacă pe Evreii cari şi-au făcut obligămîntul militar, dar' împămîntenii nu sunt încă, să petiţioneze pentru obţinerea drepturilor civice.

Ştirea se confirmă de altcum şi prin comunicatele ziarelor din Bucuresci, într-o cari cele naţionale critică aspru acest act al guvernului. E adevă vorba de circulariul ministrului de interne Olănescu, prin care se permite Evreilor a se aşeza pe la sate şi a deschide căreime, prăvălii, etc., fără a mai face pendentă de la votul consiliilor comunale aşezarea lor. Tot în acest circulariu se cuprind şi cele comunicate de corespondentul lui „Bud. Hirlap”.

La facultatea de medicină din Iaşi a fost ales decan pentru anul şcolar curent profesorul Dr. L. Russ, ear' în senatul universitar profesorul Dr. G. Bogdan.

Linia telefonică între Bucureşti şi Sofia şi cablul subfluvian între Giurgiu şi Ruscuc se va da folosinţei publice îndată ce sobrania va ratifica convenţia încheiată în acest obiect între România şi Bulgaria.

tatea filarmonică „Doina” a studenţilor dela liceul „Traian” sub conducerea profesorului I. St. Paulian execută un imn ocasional de serbare. E primită cu ovaţiuni din partea noastră.

Intrăm în oraş. Stradele percorse de noi sunt decorate cu steaguri naţionale. În linişte „filosofică”, avînd în fruntea noastră elita Severinenilor şi pe ai noştri conducători, percurgem bulevardul „Carol I.” şi ne îndreptăm spre liceul „Traian”. Cetăţenii Severineni ne asociază cu multă prevenire. Ajungînd în faţa locuinţei d-lui C. Constantinescu, deputat în camera României, o ploie de mici buchete de flori naturale căzu peste capetele noastre. Gentilele d-şore, ficele d-lui Constantinescu, ni-au oferit de pe balcon cu multă gingăşie şi nobleţă buchetele acestea, ca pe nesce dulci suveniri, ce le vom păstra din Turnu-Severin. Eu am fost atât de fericit de am pus mîna pe două buchete; pentru norocul acesta eram invidiat de prietini mei. Să le fie de bine.

Suntăm în faţa liceului „Traian”. Admirăm faţada imponentă a acestui edificiu măreţ. Institutul e situat pe malul stîng al Dunării în apropiere de „podul” lui Traian, şi încungiurat cu frumoase grădini spaţioase. În mijlocul frontispiciului e bustul lui Traian, a dreapta al marelui dascăl George Lazăr,

ear' la stînga al înţeleptului Eliade Radulescu. În vestibul aflăm statua lui Dante (Alighieri), cel mai mare poet al Italiei şi unul dintr-o spiritele cele mai profunde ale poporilor, autorul „Comediei divine”. Un frumos îndemn spre idealisme pentru elevii liceului.

Societatea „Doina” ne primesece cu un frumos cântec de binevenire executat din partea studenţilor. Din teost mi-aduc aminte de refrenul:

Bine-aţi venit l'acastă şcolă,
Cu tot respectul Vă salutăm.

Se posteză acum în faţa institutului dl I. St. Paulian, profesor de musică, şi ţine următorul clasic discours:

Scumpi ôspeţi! „Fiţi bine-veniţi în smeritul nostru templu de lumină. Aci, noi dascăli — după pilda multora din voi — căutăm pe cât posibil ne este, să scotem cetăţeni de caracter, bine luminaţi, iubitori de neam şi cu dor de ţeră, pregătiţi chiar la jertfe pentru neam, ţeră şi Rege.

„Prezenţa voastră ne umple sufletele de bucurie, ne redeşleptă amintiri plăcute şi triste, — dar' sfinte nouă, — ne dă speranţe nouă, cine ştie, — pôte, — viaţă nouă.

„Aţi venit să puneţi piciorul pe pămînt sacru, şi bine aţi făcut. Cum aţi fi putut arăta mai bine statornicia dragostei, ce stăpînesce frate pe frate? — Priviţi, jur im-

prejur, sentinele neadormite şi ne'mlădiate de vitregimea vremurilor, Vă salută cu entusiasm.

„De o parte se înalţă majestos, vecinic veghiător, turnul lui Sever, de altă parte castrele romane, ear' de o parte şi cea-altă a Dunării, urme de falnicul pod al divului Traian vorbesc din generaţie în generaţie despre originea neamului nostru, de fala şi biruinţa strămoşilor noştri.

„Privindu-le, inimile noastre ciocotesc de durere şi mândrie, de iubire şi taină, de tărie şi de speranţă.

„Măne, când veţi porni la vetrele Văstre, duceţi cu voi, scumpi ôspeţi, încrederea şi frăţia ce ne ţin încătuşaţi. Spuneţi bătrânilor, femeilor şi copiilor voştri, salutul nostru sincer. Faceţi-i să ştie, că totă dragostea şi admiraţiunea noastră pentru ei şi Voi este.

„Ear' voi scumpi elevi, salutaţi cu respect, iubire şi admiraţiune pe acesti scumpi ôspeţi. Lupta lor neşovăitoare pentru cultura şi educaţiunea naţională a poporului românesc, să vă fie pururea iconă, şi luptele şi sacrificiile lor să vă şoptescă tot-deuna, de ce pôte şi de ce este dator să facă un om conştient de adevărata lui chemare.

„Ei sunt elementul cel mai desvoltat şi de ordine din regatul sfîntului Stefan, ai lor şi ei, totdeuna au fost gata a muri pentru

Revoltele ţărăneşti şi atitudinea partidului liberal. În numărul de azi al „Apărării Naţionale” cetim următorul comunicat:

„În urma tragicelor evenimente, desfăşurate cu ocazia răscoalelor ţărăneşti în câte-va localităţi din ţară, şi în vederea că revoltele stîrnite din cauza taxei pe ţică vor lua un caracter de extindere generală, comitetul executiv al partidului naţional-liberal a hotărît să ţină la club o consfătuire intimă, în care se va delibera asupra unei viitoare întruniri publice.

Ni-se mai afirmă de un fruntaş liberal cum că dl Sturdza e hotărît să cêră suveranului o audienţă, în care să-i expună situaţia ce se crează prin legile create de guvern.

Fruntaşul ne mai declară că dacă guvernul va fi silit să-şi declîne, în această precară situaţie, puterea, liberalii vor refusa să i-ee frînele guvernului.”

Revistă esternă

Mesagiul bulgar. Duminecă s'a făcut deschiderea sesiunii ordinare a sobraniei. Într-o altele, mesagiul de tron, cetit de însuşi principele Ferdinand, zice următoarele: Ordinea şi liniştea ce domneşte în întregă ţera dovedeşte că cetăţenii Bulgariei ştiu ce primejdie pôte aduce asupra ţerii şi asupra naţiunii conturbarea ordinii şi nesupunerea faţă cu legile. Raporturile Bulgariei faţă cu suzerana sa Turcia şi faţă cu Rusia, eliberatōrea sa, cum şi faţă cu celelalte mari-puteri şi cu statele vecine sunt loiale şi amicale (?). Cu privire la conflictul dintr-o Bulgaria şi România mesagiul îşi exprimă speranţa, că înţelepciunea naţiunii bulgare şi atitudinea loială a guvernului va face, ca în curînd să fie delăturate neînţelegerile.

Accentuează bunăvoinţa Sultanului faţă cu Bulgaria, a cărei nouă dovadă e, că Sultanul a dispus guvernului său să încheie convenţie comercială cu Bulgaria pe basa reciproci scutiinţe de vamă. La fine anunţă mai multe proiecte de lege.

Transvalul — încorporat la Anglia. A trecut un an de când micul popor bur din republica africană Transvaal, în alianţă cu fraţii din republica Oranje, luptă luptă de eroi contra oştirilor engleze într-o apărarea ţerişōrei şi libertăţii sale. Aprōpe întreg decursul acestui răboiu e sujet de epopee a eroiului popor, care mōre, dar' nu-şi dă ţera şi libertatea.

Eroismul puţinilor a fost însă copleşit de puterea numerică a oştirilor duşmane şi trupele engleze pas de pas, cu jertfe de peste 40.000 de morţi şi imense jertfe materiale, s'au introdus în posesia ţerei Burilor. Ear' zilele trecute, comandantul suprem, lord Roberts, al oştirilor engleze, şi guvernul englez a crezut sosit momentul pentru a pro-

patrie şi Corōnă. Se nu uităm, că din mijlocul lor au răsărit Lazăr, Cipariu, Şincai, Treb. Laurian, Marele Archiepiscop Şaguna, Iōn Maioreşcu şi atăţia alţi mari dascăli ai neamului nostru, cari au bătătorit căi larg şi prielnice instrucţiunei publice, la ale cărei raze strălucitoare vă încălziţi voi astăzi cu atăta belşug.

„Scumpi ôspeţi! În numele liceului „Traian” Ve zic: „Bine aţi venit şi cu bine se ne 'ntălnim cât mai des!”

N'am cuvinte să pot descrie efectul clasicului discours rostit de însufleţitul profesor Paulian! DVōstră, iubii cetitori, cetiţi-l şi recetiţi-l, ş'apoi cu mine împreună cred că veţi simţi bucurie, sufletele vi-se vor înviora de atăta sentiment, inimile vor simţi împreună cu mine dulceaţa răpitoare a cuvîntului românesc, ér toate acestea da-ne-vor speranţe nouă, energie şi putere de viaţă spre idealuri, ce le nutrim cu sfîntenie în piepturile noastre.

Intr-o vorbire plină de însufleţire răspunde dl Iosif Vulcan. Descrie în colori vii însemnătatea culturii şi literaturii naţionale, relevă legăturile naturale ce ne unesc într-un complex etnic, şi pe urmă în numele membrilor escursionişti dă expresie mulţumirii sale

Nr. [209] 2—3

CONCURS

Iu scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1901 din **fundațiunea Andronic**.

I. Pentru învățacei de ori ce meserie.

II. Pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1900;

III. Pentru sodali cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a pute deveni măiestri, prin acesta se scrie **concurs** pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună despre avere proprie ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului ori fiind el căsătorit despre familia sa având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetază școlă și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai *români ortodocși născuți în archidieceasa Transilvaniei*.

În special mai au să dovedescă:

I. Învățaceii:

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății.

b) că au cercetat școlă poporală ori altă școlă superioară.

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat).

d) Adevărul dela măestru despre sporiul ce-l arată în meserie și despre diligența și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în origine sau în copie autentică.

II. Sodali:

a) că au terminat anii de învățcel în anul 1900, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 § 67).

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor cea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru ori cu adevărul dela măestru.

c) cei ce vor dovedi că sunt membrii ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi vor avea preferință.

III. Sodali, cari sunt în condițiuni de a deveni măestri.

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere ca calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrii, la cari au lucrat.

c) În cerere să se arete anume locul unde voesc să se așeze ca măestrii, ce fel de mijloce mai au pentru a pute începe meseria pe socotela lor?

a) Să dovedescă cu atestat dela oficiul parochial, că cercetază biserica noastră și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie adresate Consistoriului Archidiececan greco-oriental în Sibiiu, să le înainteze până la **31 Decembrie 1900 stilul vechiu**.

Acei concurenți cu ore-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învățacei la sculptura în lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățacei ori sodali la aceste meserii și cei din urmă vor se se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari în cari să pôtă câștiga praca recerută vor fi considerați cu ajutoare mai mărire.

Cererile neinstruate în regulă și cele înaintate după termin nu se vor lua în considerare.

Consistoriul archidiececan.

Nr. 442/1900

[208] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch din comuna bisericească **Gelmar**, prin acesta se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumente împreunate cu acest post de paroch sunt venite din parochie despre cari concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Concurenții au să-și așternă cererile conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat, și au a se presenta în vre-o Duminică înaintea poporului spre a fi cunoscuți, până inclusive 8 zile înainte de sinodul electoral.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Orăștie, 1 Octobrie, 1900 v.

Vasilie Domșa,
protopresbiter.

Nr. 1—1900.

[207] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericească gr.-or. de clasa III Valea verde în protopresbiteratul Câmpenilor se publică, în conțelegere cu comitetul parochial, concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt venite din parochie, despre cari concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute în terminul deschis la oficiul protopresbiteral gr.-or. din Câmpeni.

Câmpeni, 30 August, 1900.

Romul Furduiu
protopop.

Nr. 597—900

Nr. [205] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parochiei de clasa III-a Cârjiț cu filia Bretelin se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt venite din parochia, despre ce concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Concurenții au să așterne cererile instruite conform normelor din vigore în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral și până în 8 zile înainte de alegere a se presenta poporului în biserică spre ai cunoște.

Deva, 25 August 1900.

Oficiul protopresbiteral al Devei în conțelegere cu comitetul parochial.

George Romanul
protopresbiter.

La **Librăria Tipografiei archidiececane** se află

3 prapori gata

ca mustre: unul de mătase grea damast, mărimea 85/155 cm. și costă **128 cor.**, unul de camgarn fin, mărimea 120/175 cm, costă **cor. 108**, 3 al III-lea din pânză de in cerinită foarte trainic și frumos, mărimea 120/170 cm. cu **63 cor.** Toți sunt fără prăjină; cu prăjină se adaugă la prețurile indicate încă câte 10 cor. Se primesc însă și comande pentru alte mărimi cu ori și ce fel de icone. Observăm, că praporii sunt fiecare din câte o singură bucată și iconele sunt pictate pe însăși stofa praporelui, praporii din multe bucăți costă cu mult mai puțin.

„CONCORDIA”, Societate comercială pe acții în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai societății comerciale pe acții „Concordia” se învită prin acesta la a

III-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Sibiiu (Strada Baier Nr. 1) Mercuri în 14 Novembre 1900 st. n. la 10 ore a. m.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul Direcțiunei.
2. Bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Alegerea membrilor Direcțiunei (6).
4. Alegerea a doi membri în comitetul de supraveghiere cu mandat de doi ani.

Acei domni acționari, cari voesc să participe la această adunare sunt rugați să-și depună la cassa societății acțiunile eventuale dovezile de plenipotență până cel mult Luni în 12 Novembre st. n. la 5 ore p. m. (§ 24 din statute).

[211] 1—1

Direcțiunea

societății comerciale pe acții „Concordia”.

Bilanț cu 30 Iunie 1900.

Cassa în numerar	C. 4,320.79	Capital social	C. 200,000.—
Mobilier	C. 17,829.08	Fond de rezervă	„ 506.28
Amortisare „ 1,782.08	„ 16,047.—	Diverse conturi creditore „	434,540.38
Diverse conturi debitoare	„ 324,564.85		
Mărfuri	„ 246,113.24		
Perdere	C. 33,248.04		
„ transp. „ 10,752.74	„ 44,000.78		
	C. 635,046.66		C. 635,046.66

Sibiiu, în 30 Iunie 1900.

Dr. Livius Leményi m. p.
membru în direcțiune.

Dr. Ben m. p.
membru în direcțiune.

Ios. Lissai m. p.
membru în direcțiune.

Dominic Rațiu m. p.
director.

F. Schmidt m. p.
comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat contul present și l-am aflat în deplină regulă.

Sibiiu, în 23 Octombrie 1900.

N. Penciu m. p.

Dr. Elie Cristea m. p.

Dr. V. Bologa m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală! Subscrisul comitet de supraveghiere, censurând bilanțul și contul de profit și de perderi al societății comerciale „Concordia” pentru anul 1899/1900 le am aflat în conformitate cu cărțile de contabilitate ale societății.

Propunem deci a aproba bilanțul ear’ Direcțiunei a-i da absolutoriul.

Sibiiu, în 23 Octombrie, 1900.

Comitetul de supraveghiere:

N. Penciu m. p.

Dr. Vas. Bologa m. p.

Dr. E. Cristea m. p.

Op premiat de Academia Română.

Semințe
din

Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesci

de
Zacharia Boiu,
asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la toate Duminicile de preste an.**

„ II.: „ „ **prasnicele și srbătorile, precum și la casuale bisericesci.**

„ III.: **cuvântări la înmormântări parastase etc.,**

Prețul fiecărui tom 3 corone și porto postal.

Se află de vëndare la **autorul** și la

Tipografia și librăria Archidiececană Sibiiu.